

Werkgroep Burgerschap

Ashley Haers docent tekenen en handvaardigheid
Maureen Put docent geschiedenis
Jesse Voorwinden docent maatschappijleer en LEF
Isa Gaastra docent muziek, handvaardigheid en CKV
Jesse Brand docent aardrijkskunde
Naomi Rens docent biologie
Lotte Aartsma docent geschiedenis en maatschappijleer
Marlon Koningverander docent natuurkunde
Tina Nastic docent wiskunde

Visie

De visie van het Laurens:

Onze leerlingen leren hoe zij zichzelf ontwikkelen, binnen de school, de stad en de democratische samenleving. We geloven in de kracht van verschillende perspectieven en stimuleren kritisch denken. Door in gesprek te blijven met het team, de leerlingen en hun ouders stemmen we ons onderwijs nog beter af op de behoeften van onze leerlingen. We blijven ons (beleid) ontwikkelen. Zo realiseren we een optimaal leerklimaat en blijven we een oefenplaats in de context van burgerschapsontwikkeling. Onze leerlingen leren over zichzelf en de wereld om zich heen aan de hand van onze schooleigen thema's.

Cultuur en oefenplaats

De school is bij uitstek een plek waar geoefend mag worden met de burgerschapsopdracht. Leerlingen komen in de klas in aanraking met actuele en confronterende gebeurtenissen. Ze worden begeleid bij het vormen en onderbouwen van hun mening over deze kwesties. Op onze poster Burgerschap, die we in 2023 ontwikkeld hebben, zijn de vaardigheden en ontwikkelpunten te zien die we van onze leerlingen verwachten op het gebied van burgerschap. We besteden hier binnen elk vak en binnen de mentorles aandacht aan.

Alle secties hebben burgerschap opgenomen in het PLA; zodat het terugkomt in de vaklessen. In het PLA van elke sectie is een extra kolom toegevoegd waarin aangegeven wordt aan welk doel van de burgerschapsposter de lesstof wordt gekoppeld. In 2023 heeft de sectie de burgerschapsposter ontwikkeld. Hierop zijn de vaardigheden en de ontwikkelpunten te zien die we van onze leerlingen verwachten op het gebied van burgerschap. Binnen elk vak en binnen de mentorles wordt er aandacht aan besteed. In 2025 is er een nieuwe versie gemaakt, waarbij de nadruk ligt op leesbaarheid, duidelijkheid en taal die goed aansluit bij leerlingen. Voor docenten komt er een handleiding waarin de verschillende doelen worden uitgelegd. Per vak staat beschreven hoe burgerschap in de lessen terugkomt. Deze handleiding wordt samen met de vakdocenten ontwikkeld.

In de mentorlessen wordt de actualiteit met de koppeling aan burgerschapsvaardigheden besproken aan de hand van de Goedemorgen-methode. Er wordt niet alleen binnen de (mentor)lessen aan burgerschapsvorming gedaan, maar ook daarbuiten. Zo organiseert de school ook activiteiten die te koppelen zijn aan burgerschapsvorming: lichtjesmarkt, CKV-dag, kunstvoorstellingen, gastsprekers en museumbezoeken.

Terugblik burgerschapsactiviteiten 2023-2024

- Leerdoelen vanuit de Laurens-identiteit geformuleerd
- Poster Burgerschap ontwikkeld met vaardigheden en link naar relevante activiteiten
- Goedemorgen-methode geïntroduceerd in de OB en BB tijdens studiedagen in semester 1
- (Nul)meting (enquête onder de leerlingen) afgenomen in november en juni
- Goedemorgen-methode geëvalueerd in mentorenoverleg en middels een enquête
- Werksessie met docententeam 'Burgerschaps-leerdoelen in het PLA'

- doel: burgerschap leerdoelen koppelen aan de les- en leerstof
- werkgroep geeft ondersteuning aan secties
- Introductieles leerdoelen verzorgd voor de mentorles (incl. poster)
- Training Schurende Gesprekken door Globi - gevolgd door geïnteresseerde docenten / mentoren
- Column in Voorhoutje geplaatst - 'Burgerschapsvorming voor de docent' ● LOBB opgezet (Samenwerking burgerschap commissie en decanaat)
- Samenwerking met Young Impact #GeefVrijheidDoor (april) voor klas 1 en 2 ● Inspiratiesessie georganiseerd met burgerschap-commissies van Avicenna College, Montessori Lyceum, Grafisch Lyceum, EmmausCollege.

Terugblik burgerschapsactiviteiten 2024-2025

Burgerschap sterker verankeren:

- De leerdoelen en de bijbehorende poster met input vanuit het team (aug-sep '24) zijn geüpdatet.
- Burgerschap is in het PLA geüpdatet.
- LOBB-document (LOB en Burgerschap): eind schooljaar 2024-2025 is dit document burgerschapsproof (alle burgerschapsdoelen komen hierin terug)
- Vakoverstijgend werken gestimuleerd (naar voorbeeld van samenwerking maatschappijleer / Geschiedenis)
- Leerdoelen Burgerschap vast onderdeel maken van de mentorles
  - introductieles
  - terugblikken op projecten e.a. activiteiten
  - Goedemorgen methode
- Werkgroep is uitgebreid (commissielid werven uit één van de exacte vakken (wiskunde, economie, nask)
- In de DOT (het beoordelingssysteem voor lesobservaties) is de indicator Burgerschap toegevoegd: de docent besteedt in de les aandacht aan burgerschap ja / nee ● Evaluatie Goedemorgen-methode is aangescherpt
- Samenwerking met externen voortzetten en uitbreiden
  - Trainingen aanbieden die aansluiten bij de leerdoelen van Burgerschap: anti-racisme, schurende gesprekken voortzetten
  - Inspiratiesessies met andere burgerschapscommissies voortzetten

Vooruitblik burgerschapsactiviteiten 2025-2026

- Meer collega's vanuit verschillende secties zijn lid van de burgerschapscommissie. Er gaat dus meer aandacht besteed worden aan de burgerschapsvorming en
- Burgerschap in beeld: Een burgerschapsnulmeting wordt afgenomen onder de leerlingen. De mentoren ontvangen na afloop feedback op de antwoorden van hun klas met daarbij gerichte opdrachten/ domeinen waar er met die klas aan gewerkt wordt gedurende het schooljaar. De vragen bestaan uit kennisvragen en uit meningsvragen.
- Het burgerschapswoord 'hoop' wordt geïntroduceerd en gaat een rol spelen tijdens de identiteitsdagen. Hoop is een van de zeven kernwaarden van de RVKO.
- Externe begeleiding wordt ingeschakeld. Hulpvragen: hoe versterken we de doorlopende burgerschapsleerlijn in de school en hoe zorgen we dat de burgerschapseducatie door de verschillende secties uniform/ gelijkgestemd is?